

TYPOLOGIE AKTIVNÍHO OBČANSTVÍ

Pojmu demokracie věnujeme v naší společnosti výsadní místo, podpora aktivního občanství se stává cílem různých vzdělávacích institucí. Autoři studie *What Kind of Citizen* (Westheimer, Kahne, 2004) mapovali vzdělávací programy zaměřené na podporu aktivního občanství a na jejich základě pojmenovali 3 typy občanství; osobně odpovědný*á občan*ka, participující občan*ka, občan*ka zaměřený*á na společenskou spravedlnost.

Předpoklady, které se skrývají za jednotlivými typy občanství se od sebe liší. Jak se pozná aktivní občan*ka? Jak přemýšlí a co dělá?

OSOBNĚ ODPOVĚDNÝ*Á OBČAN*KA

Popis: Je aktivní v dobrovolnických organizacích nebo neformálních snahách o vylepšení svého okolí. Organizuje lidi ve svém okolí, aby spolupracovali na dosažení společensky prospěšných cílů. Ví, jak fungují státní instituce a jak je ovlivnit. Zná strategie na dosahování kolektivních cílů.

Příklad: Přispívá do jídelníkové sbírky. Snaží se minimalizovat svou vlastní spotřebu.

Klíčové předpoklady: Pro zlepšení společnosti a řešení sociálních a environmentálních problémů je důležité, aby občané a občanky měli*ly dobrý charakter, byli*ly upřímní*é, odpovědní*é a dodržovali*ly zákony.

PARTICIPUJÍCÍ OBČAN*KA

Popis: Chová se odpovědně ve své vlastní komunitě. Pracuje a platí daně. Dodržuje zákony. Třídí odpad, daruje krev. Dobrovolní v dobách krize.

Příklad: Organizuje samotnou sbírku potravin. Zakládá freeshopy, díky kterým se minimalizuje odpad a zbytečná spotřeba.

Klíčové předpoklady: Pro zlepšení společnosti a řešení sociálních a environmentálních problémů je důležité, aby občané a občanky aktivně participovali*ly, přebírali*ly vůdčí pozice v existujících společenských strukturách.

OBČAN*KA ZAMĚŘENÝ*Á NA SPOLEČENSKOU SPRAVEDLNOST

Popis: Kriticky analyzuje sociální, ekonomické a politické vlivy a struktury, aby rozlišil*a mezi projevy a klíčovými příčinami problémů. Řeší případy nespravedlnosti. Zná demokratická a sociální hnutí a ví, jak přispívat k systémové změně.

Příklad: Zkoumá příčiny hladu ve světě a koná tak, aby přispíval*a k jejich řešení. Zkoumá důvody, kvůli kterým naše ekonomika vyžaduje neustále rostoucí spotřebu.

Klíčové předpoklady: Pro zlepšení společnosti a řešení sociálních a environmentálních problémů je důležité, aby občané a občanky kriticky přehodnocovali*y současné socio-ekonomicko-politické struktury, které udržují nespravedlivé nastavení společnosti, a pracují na jejich vylepšení nebo nahrazení

Zdroj: Westheimer and Kahne (2004)

What Kind of Citizen? The Politics for Education for Democracy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

www.futuropolis.cz